

Ministerul Culturii și Cultelor

Consiliul Județean Sibiu

Complexul Național Muzeal „ASTRA” - Sibiu

C I B I N I U M

2001 – 2005

**IDENTITATE ȘI GLOBALIZARE ÎN SECOLUL XX
- CERCETARE ȘI REPREZENTARE MUZEALĂ -**

Editura "ASTRA MUSEUM"
Sibiu – 2006

COLECȚIA DE MIJLOACE DE TRANSPORT ȘI REPREZENTAREA ACESTEIA ÎNTR-UN PAVILION SPECIALIZAT DIN MUZEUL ÎN AER LIBER „ASTRA”

drd. Valer DELEANU

I. SISTEM ȘI REPREZENTARE

1. În civilizația tradițională (implicit și populară) transportul era o dimensiune esențială. În același timp el este și un sistem alcătuit din 2 componente: om și mijloc de transport, funcție de ambient, surse de energie și povară, timp și scop de acțiune. Subiacent mijlocul de transport e și el un sistem tehnic simplu sau complex, incluzând categorii, clase și tipuri structurale și funcționale.
2. Reprezentarea fenomenului (transport) cât și a mijloacelor tehnice prin care se realizează într-un spațiu pavilionar sau în aer liber, a fost pusă încă în prima fază a Muzeului din Sibiu (Muzeul Tehnicii Populare) și a fost rezolvată treptat prin:
  - delimitarea unui sector tematic specializat;
  - cercetarea conceptului teoretic al fenomenului;
  - realizarea unui fond patrimonial specializat (colecție);
  - reprezentarea concretă în forme specifice în sectorul tematic.

Inițial, de problemă s-au preocupat, în muzeul din Sibiu, Hedviga Rușdea și Mihai Sofronie, având la bază sistemul propus de Hadricourt.

3. Reprezentarea fenomenului și a patrimoniului de civilizație privind transportul însemna rezolvarea celor patru probleme inițiale.

Un sector tematic a fost prevăzut încă în Proiectul din 1961 al Muzeului Tehnicii Populare, stabilindu-se o locație între celelalte trei sectoare (ocupațional, cele două sectoare meșteșugărești) pornind de la caracterul de intermediere al transporturilor în civilizația umană, la început fără a se insista decât la aspectul tehnic al prezentării, ulterior și ambiental-gospodăresc în cadrul celorlalte sectoare.

Paralel cu realizarea colecției s-a continuat și cercetarea fenomenului precum și relația sa cu celelalte structuri de civilizație rurală și tradițională.

4. Colecția de mijloace de transport s-a realizat în timp. Primele începuturi datează din 1961-62 și a continuat ani de-a rândul.

În prezent colecția conține 130 mijloace de transport de talie mare (vehicule) formată din (anexa 1):

- 40 mijloace de transport cu tălpi („săni”) tractate uman/animal;
- 5 mijloace de transport mici, cu o roată („roabe”) tractate uman;
- 6 mijloace de transport specializat („rotile”) cu tracțiune animală;
- 5 mijloace de transport mari, cu roți („cărucioare”) cu tracțiune umană;
- 7 mijloace de transport mari, cu 2 roți („căroi” sau „telegi”) cu tracțiune animală;
- 1 mijloc de transport mixt, cu 2-4 roți („car-telegat”) cu tracțiune animală;
- 32 mijloace de transport mari, cu 4 roți („care”) cu tracțiune animală (cai/boi);
- 23 mijloace de transport mari, cu 4 roți („cărute”) cu tracțiune animală (cai);
- 4 mijloace de transport mari, cu 4 roți, urbane, utilizate și în spațiul rural („trăsuri”) cu tracțiune animală (cai);
- 3 mijloace de transport specializate („vagonet”, „mașină de tăiat lemne”) cu tracțiune umană și animală;
- 2 mijloace de transport pe apă („poduri plutitoare”) cu tracțiune umană și hidraulică;
- 2 ambarcațiuni monoxile cu tractare umană și hidraulică.

(în afara acestor mijloace de transport, colecția se completează cu numeroase mijloace de transport de dimensiuni mari – locomotivă, purtare, transport călare etc.).

II. PROIECTUL UNUI PAVILION DE PREZENTARE

1. Încă de la început, din punct de vedere muzeologic, reprezentarea tematică a pus problema modului de prezentare, concept ce a evoluat în funcție de transferarea conceptului muzeal de la tehnică la civilizație populară.

- a) prezentarea în cadrul sectorului tematic – modalitate începută cu transferul din teren a podurilor plutitoare și intenția realizării unor pavilioane de reprezentare a transportului la sol și pe apă;
- b) prezentarea în context gospodăresc, în anexele în care mijloacele de transport rurale sunt adăpostite și *in situ*;
- c) realizarea unui pavilion de prezentare a mijloacelor de transport de dimensiuni mari (vehicule).

Realizarea unui asemenea pavilion a fost considerat necesar pe măsura înțelegerii fenomenului în cadrul unui sistem funcțional și a tipologiei mijloacelor de transport. Condiția de reprezentare însemna:

- locația pavilionului în sectorul tematic;
- rezolvarea problemelor constatate (muzeologice, tehnice, financiare);
- selecționarea patrimoniului reprezentat în colecția realizată.

2. Proiectul inițial al pavilionului a constat în:

- realizarea de pavilioane pentru prezentarea mijloacelor de transport pe clase (utilizare la sol, utilizare pe ape stătătoare și curgătoare).

În calea realizării proiectului se aflau și obstacole ținând atât de locația (pre)stabilită în proiect (zonă mlăștinoasă și cu vegetație la contact-luncă-pantă-terasă), financiare (cost), muzeografice (concept, selecție).

Concret, primul proiect (orientativ) a fost realizat de Corneliu Neagu (1979-1980), completat de Sigrid Bonfert (1985-'86). În 1995 proiectul a devenit real într-o primă variantă realizată de Gabriela Moruz cu contribuția tehnică din partea Cameliei Guran. Ulterior proiectul s-a modificat prin alte 2 variante sub presiunea condițiilor restrictive ale realizării sale practice.

3. Proiectul este pus în fază constructivă în vara anului 2005 începând cu amenajarea terenului și construirea soclului și fundației pavilionului. Lucrarea realizată de firma SC Consaco SRL, ing. Constantin Bodea, cu diriginte de șantier Verginica Nechifor, cu consilierea directorului general dr. Corneliu Bucur. Pavilionul este reprezentat de o suprafață de 25 x 8 m (prima variantă 50 x 25 m.). Etapele următoare în 2006 constau în construirea elevației și finalizarea proiectului.

III. SELECȚIA PATRIMONIULUI REPREZENTAT

1. Pavilionul, așa cum a fost conceput în prima variantă, dar și în celelalte variante, a solicitat selectivitate patrimonială, restrângerea reprezentării pavilionare până la o schemă care să cuprindă condițiile de relaționare în clasele de vehicule cu roți (anexa 2) lăsând celelalte mijloace de transport în cadrul reprezentării ambientale-gospodărești în celelalte sectoare ale muzeului.

2. Criteriile de selectivitate (anexa 3) au ținut cont de:

- Dimensiunea și volumetria mijloacelor de transport reprezentate;
- Clase și tipuri principale;
- Rolul poverii și a funcțiilor ocupaționale;
- Rolul sursei de energie;
- Receptivitate la influența urbană;
- Aportul meșteșugurilor la realizarea mijloacelor de transport.

Selecția a stabilit 16 vehicule (anexa 2) ce vor fi prezentate tridimensional și sugerarea prin etalare a elementelor componente: un set de potcoave (Jina, jud. Sibiu), un set de sisteme de înjugare (din diverse zone) și un set reprezentând structurile componente ale unui vehicul cu roți.

Informația va fi completată printr-o macroetichetă specializată, cuprinzând imaginea generală a sistemului transporturilor și evoluția sa. (Anexa 4)

DIE SAMMLUNG DER TRANSPORTMITTEL UND IHRE DARSTELLUNG IN EINEM SPEZIALISIERTEN PAVILLON IM „ASTRA“ – FREILICHTMUSEUM

- Zusammenfassung -

Das Museum der traditionellen Volkskultur „ASTRA“ (das Freilichtmuseum aus dem Jungen Wald in Hermannstadt / Sibiu) hat im Laufe der Zeit eine Sammlung von Transportmitteln zusammengestellt, die gegenwärtig aus 130 Fahrzeugen verschiedener Klassen besteht: Schlitten, Karren, Pflugräder, Wägelchen, Wagen mit zwei Rädern, Wagen und Fuhren mit vier Rädern, Kutschen, Boote.

Schon von Anfang an hat das Museum dem Transport eine Sonderabteilung gewährt, in der zur Zeit drei Denkmäler präsentiert sind.

Die Ausmaße und die Verschiedenartigkeit dieser Sammlung haben ihr Studium und vor allem ihre Darstellung – durch 16 Fahrzeuge – in einem 25 x 8 m großen spezialisierten Pavillon, eine bahnbrechende Ausstellung in einem Museum aus Rumänien veranlasst.

Der Rest der Sammlung wird in den Nebenbauten der Gehöfte im Museum – im Verhältnis mit ihrer Herkunft und Stellung innerhalb der bäuerlichen Gehöfte – vorgestellt.

ANEXA 1

COLECȚIA DE MIJLOACE DE TRANSPORT POPULARE A MUZEULUI „ASTRA”

I – SĂNII

1.	AL 957	SANIE	ALMAȘ – SĂLIȘTE (HD)
2.	AL 1599	SANIE	MARGINEA (SV)
3.	AL 1806	SĂNIUȚĂ DE COPII	BĂLĂNEȘTI (GJ)
4.	AL 2876	“CRAMBĂ”	INTREGALDE (AB)
5.	AL 2956	SANIE MICĂ	IBĂNEȘTI (AB)
6.	AL 3129	“BĂTĂ” SANIE MICĂ	RĂȘCULIȚA (HD)
7.	AL 4160	SANIE DE BOI	OBĂRȘA (HD)
8.	AL 4485	“TÂRLIE”	SIBIEL (SB)
9.	AL 4487	SANIE DE PLIMBARE	SIBIEL (SB)
10.	AL 4489	“COCĂRLĂ”	SIBIEL (SB)
11.	AL 4864	“SANIE DE STUF”	MAHMUDIA (CT)
12.	AL 5000	“BĂRZEICĂ”	PĂUCINEȘTI (HD)
13.	AL 5015	SANIE “ȚĂRĂNEASCĂ”	FENEȘ (AB)
14.	AL 5196	SANIE	OBOGA (OT)
15.	AL 5813	SANIE	CORUND (HR)
16.	AL 6150	SANIE DE BOI	MĂGURA (BV)
17.	AL 7185	“CĂTARGĂ” DE LEMNE	IZVORUL SUCEVEI (SV)
18.	AL 7474	SANIE “TĂLPITĂ”	BERBEȘTI (MM)
19.	AL 7804	SANIE DE LEMN	CORUND (HR)
20.	AL 8071	SANIE DE LEMN	SASCHIZ (MS)
21.	AL 9811	SANIE SCURTĂ	CÂMPU LU NEAG (HD)
22.	AL 9813	SANIE PENTRU FÂN	CÂMPU LU NEAG (HD)
23.	AL 9949	SANIE DE MÂNĂ	CÂMPULUNG MOLDOVENESC (SV)
24.	AL 9952	SANIE DE MUNTE	CÂMPULUNG MOLDOVENESC (SV)
25.	AL 10249	SANIE	MĂTĂSARI (GJ)
26.	AL 11072	SANIE	STĂNEȘTI (AB)
27.	AL 11246	SANIE DE POVARĂ	TOMEȘTI (HD)
28.	AL 11247	SANIE DE VITE	TOMEȘTI (HD)
29.	AL 11348	SANIE MICĂ	SIBIU
30.	AL 11647	SANIE DE UN CAL	CÂMPULUNG

			MOLDOVENESC (SV)
31.	AL 12423	SANIE	SEBEȘU DE JOS (SB)
32.	AL 13400	“COCĂRLĂ”	TĂLMĂCEL (SB)
33.	AL 14852	“CĂTARGĂ”	MOHU (SB)
34.	AL 14989	SANIE “BOIEREASCĂ”	POIANA VADULUI (AB)
35.	AL 15999	SANIE DE LEMN	CĂLNIC (AB)
36.	AL 16874	SANIE	POIANA VADULUI (AB)
37.	AL 16916	SANIE CU LADĂ	RUPEA (BV)
38.	AL 17699	SANIE DE LEMN	DESEȘTI (MM)
39.	AL 17923	SANIE DE GUNOI	DESEȘTI (MM)
40.	AL 17924	SANIE DE FÂN	DESEȘTI (MM)

II – ROABE

41.	AL 45	ROABĂ PENTRU CEREALE LA MOARĂ	CÂMPENII DE SUS (BH)
42.	AL 1238/16	ROABĂ	PERIȘANI (VL)
43.	AL 4967	ROABĂ CU ROȚI PLINE	AVRAM IANCU (AB)
44.	AL 8695	ROABĂ	HOREZU (VL)
45.	AL 13494	ROABĂ DE GRAJD	STRAJA (SV)

III – ROTILE

46.	AL 11263	ROTILĂ (DRICULEȚ CU DOUĂ ROȚI EGALE)	TOMEȘTI (HD)
47.	AL 11264	ROTILĂ (DRICULEȚ CU DOUĂ ROȚI INEGALE)	TOMEȘTI (HD)
48.	AL 12374	ROTILĂ	SIBIU
49.	AL 15034	COBILĂ	SIBIU
50.	AL 17180	COBILĂ	TOMEȘTI (HD)
51.	AL 17532	ROTILĂ	CRISTIAN (SB)

IV – CĂRUCIOARE

52.	AL 1707	CĂRUCIOR	REGHIN (MS)
53.	AL 10935	CĂRUCIOR DE MOARĂ	SIBIU (SB)
54.	AL 11314	CĂRUCIOR DE COPIL	SIBIU (SB)
55.	AL 13891	CĂRUCIOR CU PATRU ROȚI	SIBIU (SB)
56.	AL 16970	CĂRUCIOR	BRATEI (SB)

V – TELEGI

57.	AL 8108	CĂROAIE	MOHU (SB)
58.	AL 9942	TELEAGĂ	VIȘTEA DE JOS (BV)
59.	AL 11207	TELEAGĂ	TOMEȘTI (HD)
60.	AL 12424	ȘARETĂ DE BOȘTINAR	SEBEȘU DE JOS (SB)
61.	AL 13894	TELEAGĂ DE MÂNĂ	BUCERDEA VINOASĂ (BV)
62.	AL 16917	TELEAGĂ CU TELEGUȚĂ	RUPEA (BV)
63.	AL 17358	ȘARETĂ	MIERȚA (SJ)

VI – CARE TELEGITE

64.	AL 9513	“ROATE DE MUNTE”	BAIA DE FIER (GJ)
-----	---------	------------------	-------------------

VII – CARE

65.	AL 2879	CAR DE FÂN	INTREGALDE (AB)
66.	AL 3188	CAR	LEAOT (HD)
67.	AL 4188	CAR DE VITE	OBĂRȘA (HD)
68.	AL 4968	CAR DE LEMNE	AVRAM IANCU (AB)
69.	AL 6151	CAR “BĂTRĂNESC”	MĂGURA (BV)
70.	AL 7144	CAR CU ROȚI DE LEMN	IZVORUL SUCEVEI (SV)
71.	AL 7471	CAR DE LEMN	BERBEȘTI (MM)
72.	AL 8099	CAR DE BOI ȘI CAI	MOHU (SB)
73.	AL 8149	CAR DE BOI	COSTEȘTI (VL)
74.	AL 8262	CAR	SĂSAUȘI (SB)
75.	AL 9939	CAR DE PĂDURE	DRĂGUȘ (BV.)
76.	AL 9940	CAR DE FÂN	DRĂGUȘ (BV.)
77.	AL 9941	CAR DE FÂN	LEAOT (HD.)
78.	AL 10326	CAR DE POVARĂ	PREDELUȚ (BV.)
79.	AL 10327	CAR DE MUNTE	JINA (SB.)
80.	AL 11267	CAR DE BOI	TOMEȘTI (HD.)
81.	AL 11584	CAR DE LEMN	TĂUD (SJ.)

82.	AL 16816	CAR DE BOI	RĂSTOLȚU MARE (SJ.)
83.	AL 12406	CAR DE CAI/BOI	RĂȘINARI (SB.)
84.	AL 12432	CAR CU LOITRE	SEBEȘU DE JOS (SB.)
85.	AL 13454	CAR DE FÂN	LUDEȘTII DE JOS (HD.)
86.	AL 14669	CAR DE BOI	STRAJA (SV.)
87.	AL 14850	CAR "TREI SFERTURI"	MOHU (SB.)
88.	AL 16453	CAR "TREI SFERTURI"	ȘURA MICĂ (SB.)
89.	AL 16856	CAR DE BOI	RĂSTOLȚU MARE (SJ.)
90.	AL 16915	CAR "TREI SFERTURI"	RUPEA (BV.)
91.	AL 16947	CAR "TREI SFERTURI"	RĂȘINARI (SB.)
92.	AL 17000	CAR DE BOI/CAI	CISNĂDIE (SB.)
93.	AL 17003	CAR DE OGAȘE	OCNA SIBIULUI (SB.)
94.	AL 17699	CAR DE UN CAL	ȘURA MICĂ (SB.)
95.	AL 17922	CAR	DESEȘTI (MM)
96.	AL 17959	CAR DE BOI	OCNA SIBIULUI (SB.)

VIII – CĂRUȚE

97.	AL 1634	CĂRUȚĂ	MARGINEA (SV.)
98.	AL 1993	CĂRUȚĂ DE SĂLIȘTE	SEBEȘU DE JOS (SB.)
99.	AL 4486	CĂRUȚĂ DE DOI CAI	SIBIEL (SB.)
100.	AL 4488	CĂRUȚĂ CU OSIE DE FIER	SIBIEL (SB.)
101.	AL 4966	CĂRUȚĂ CU COVILTIR	ȘIMON (BV.)
102.	AL 10328	CĂRUȚĂ	JINA (SB.)
103.	AL 10418	CĂRUȚĂ	DRAȘOV (AB.)
104.	AL 10419	CĂRUȚĂ "TREI SFERTURI"	DRAȘOV (AB.)
105.	AL 11065	CĂRUȚĂ MOȚEASCĂ	POIANA VADULUI (AB.)
106.	AL 12489 (b)	CĂRUȚĂ "MOȚEASCĂ"	POIANA VADULUI (AB.)
107.	AL 12507	CĂRUȚĂ "MOȚEASCĂ" DE UN CAL	GOIEȘTI (AB.)
108.	AL 12508	CĂRUȚĂ "MOȚEASCĂ"	POIANA VADULUI (AB.)
109.	AL 12595	CĂRUȚĂ "AIȘPENĂR"	SIBIEL (SB.)
110.	AL 14706	CĂRUȚĂ DE CAI	STRAJA (SV.)
111.	AL 14799	CĂRUȚĂ DOBROGEANĂ	TOPOLOGU (TL)
112.	AL 14975	COCIE	VIDRA (AB.)
113.	AL 15012	CĂRUȚĂ IALOMICEANĂ	RUȘETU (BZ.)
114.	AL 15030	CĂRUȚĂ DE SĂLIȘTE	SĂNGĂTIN (SB.)
115.	AL 16730	CĂRUȚĂ "VOPSITĂ"	BRATEI (SB.)
116.	AL 16830	CĂROAIE	CISNĂDIE (SB.)
117.	AL 16856	CĂRUȚĂ	POIANA VADULUI (AB.)
118.	AL 16935	CĂRUȚĂ DE DOI CAI	CĂRPINIȘTEA (BZ.)
119.	AL 16971	CĂRUȚĂ PICTATĂ (DE NUNTĂ)	LUDUȘ (SB.)

IX – TRĂSURI

120.	AL 11645	TRĂSURĂ DE EPOCĂ	MANGALIA (CT.)
121.	AL 12592	TRĂSURĂ CU COVILTIR	SIBIU
122.	AL 12593	CĂRUȚĂ-POȘTALION	RĂȘINARI (SB.)
123.	AL 12594	BIRJĂ	VICȘANI (SV.)

X – ALTE DISPOZITIVE CU ROTI

124.	AL 28	VAGONET DE MINĂ ("RAZNĂ")	ABRUD (AB.)
125.	AL 12449	MAȘINĂ DE TĂIAT LEMNE	SEBEȘU DE JOS (SB.)
126.	AL 17076	TULUMBĂ	SĂLIȘTE (SB.)

XI – PODURI PLUTITOARE

127.	AL 1861	POD PLUTITOR PE CABLU	TURNU ROȘU (SB.)
128.	AL 4881	BAC CU ZBAT	TOPALU (CT.)

XII – AMBARCAȚIUNI MONOXILE

129.	AL 5658	"BUTUC" („CIN")	MAHMUDIA (TL.)
130.	AL 6672	MONOXILA	BACĂU (BC.)

ANEXA 2

MIJLOACE DE TRANSPORT

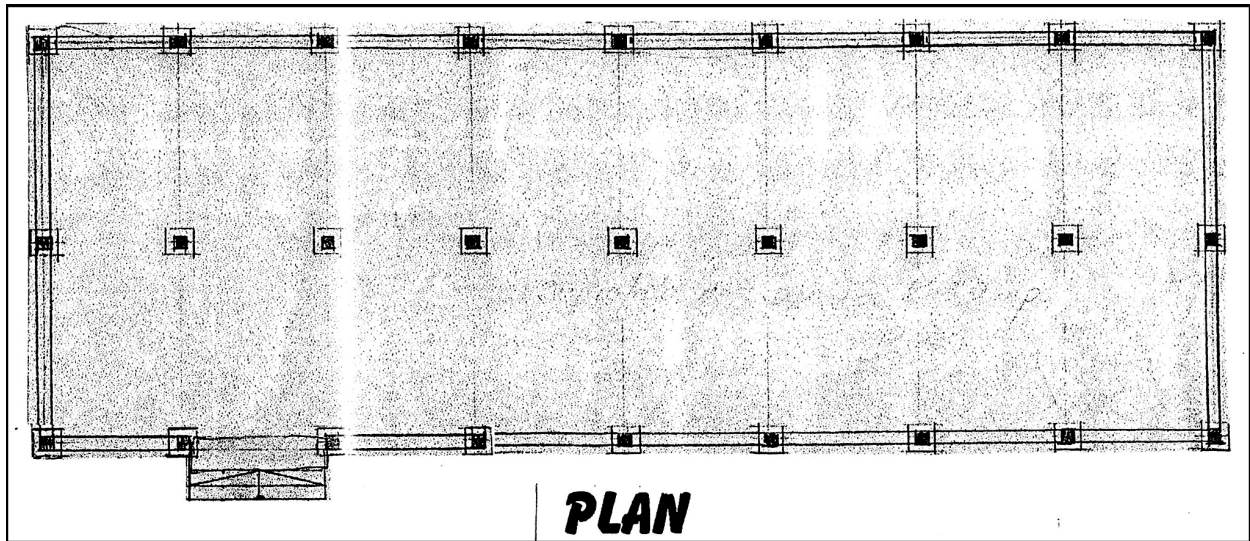
Selecție pentru Pavilionul de reprezentare. Vehicule

Nr. crt.	Număr inventar	Denumire	Localitatea de proveniență	Clase și tip
1.	AL 17532	Rotila	Cristian (SB)	Teleguță
2.	AL 8108	Căroaie	Mohu (SB)	Teleaga de arat
3.	AL 9942	Teleagă	Viștea de Jos (BV)	Teleaga de arat
4.	AL 9513	Roate de pădure	Baia de Fier (GJ)	Car telegit
5.	AL 4968	Car de pădure	Avram Iancu (AB)	Car (boi)
6.	AL 2879	Car cu corcie	Feneș (AB)	Car de fân
7.	AL 10327	Car cu sclifă	Jina (SB)	Car de fân
8.	AL 8149	Car de boi	Costești (VL)	Car de bucate
9.	AL 9940	Car de ogașe	Drăguș (BV)	Car schimbabil
10.	AL 17959	Car de ogașe	Ocna Sibiului (SB)	Car de bucate
11.	AL 12595	Căruță de 1 cal (căruța „aișpenăr”)	Sibiel (SB)	Căruța (cai)
12.	AL 15030	Căruța de 2 cai (căruța de Săliște)	Sibiel (SB)	Căruță (cai)
13.	AL 14799	Căruță dobrogeană	Topalu (TL)	Căruță (cai)
14.	AL 16791	Căruța de nuntă	Ludoș (SB)	Căruță pictată
15.	AL 12593	Căruța poștalion	Rășinari (SB)	Trăsură (cai)
16.	AL 12594	Birjă	Vicșani (SV)	Trăsură (cai)

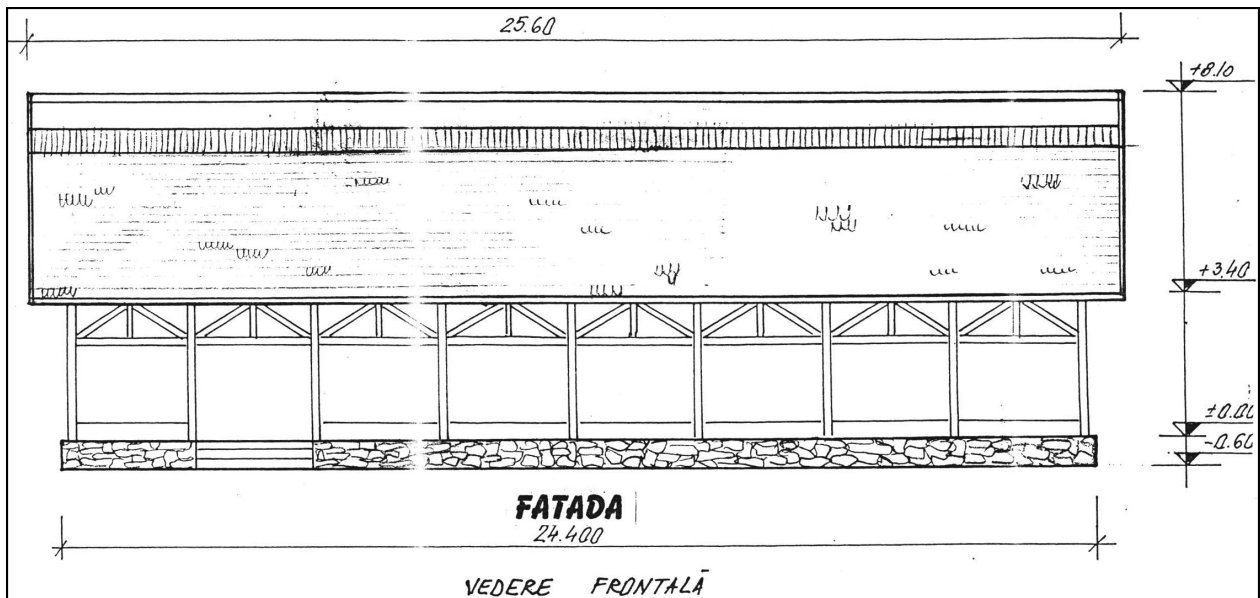
ANEXA 3

CONCEPTUL DE PREZENTARE

Sursa de energie	Clasa	Tipul	Tipul poverii	Domeniu
Forța de tracțiune umană	a. roabă	roabă	obiecte mărunte gospodărești	gospodărie
	b. căruț de mână și cărucior	căruț cărucior (teleagă)		
Forța de tracțiune animală Boi	a. rotilă (teleguță)	teleagă de arat	plug unelte	ocupații
	b. teleagă (căroaie, cotigă)	car telegit (căroaie, teleagă)	lemne	
	c. car	de pădure - de fân (cu sclifă, cu corcie)	lemne fân	
		de ogașe (bucate)	bucate (lemne, fân)	
Forța de tracțiune animală Cai	d. căruță	-de un cal (ușoară)	marfă persoane	meșteșug
		-de 2 cai (grea) (pictate)	marfă bucate marfă	comerț cărăușie obiceiuri
	e. trăsură	-de poștă -de persoane	persoane persoane	călătorii servicii moderne

PLANUL PAVILIONULUI MIJLOACELOR DE TRANSPORT

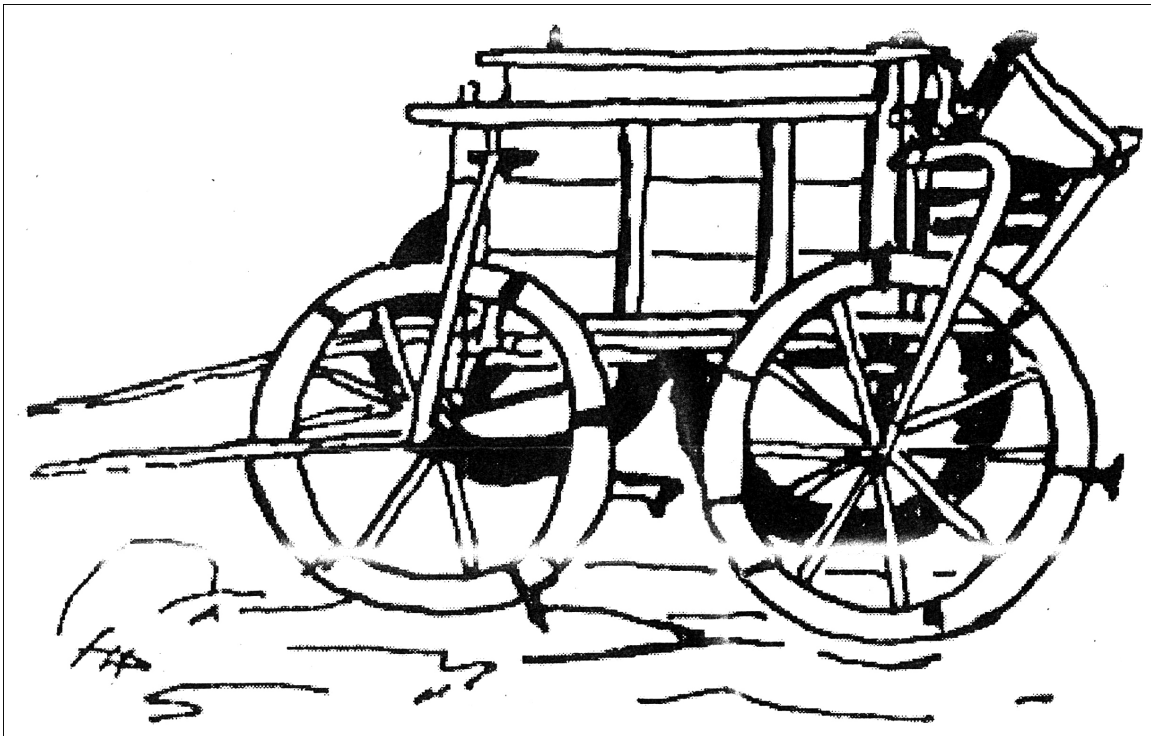

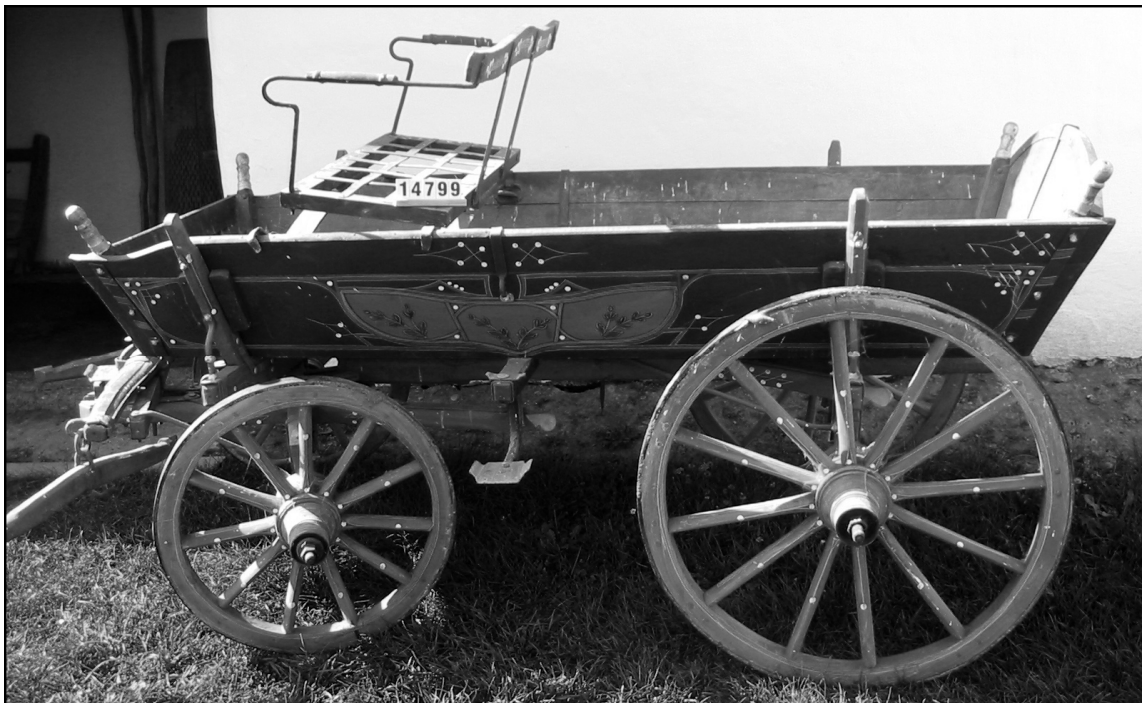

Construcția Pavilionului mijloacelor de transport
Der Aufbau des Pavillons für die Transportmittel

Căruță dobrogeană (după Ioan Ionescu de la Brad, 1859)
Wagen aus der Dobrudscha (nach Ioan Ionescu de la Brad, 1859)

Căruță dobrogeană (Topologu, jud. Tulcea)
Wagen aus der Dobrudscha

Car de ogașe (Drăguș, jud. Brașov)
Großer Fuhrwagen

Căruță poștalion (Rășinari, jud. Sibiu)
Postkutsche

Căroaie (Mohu, jud. Sibiu)
Karren

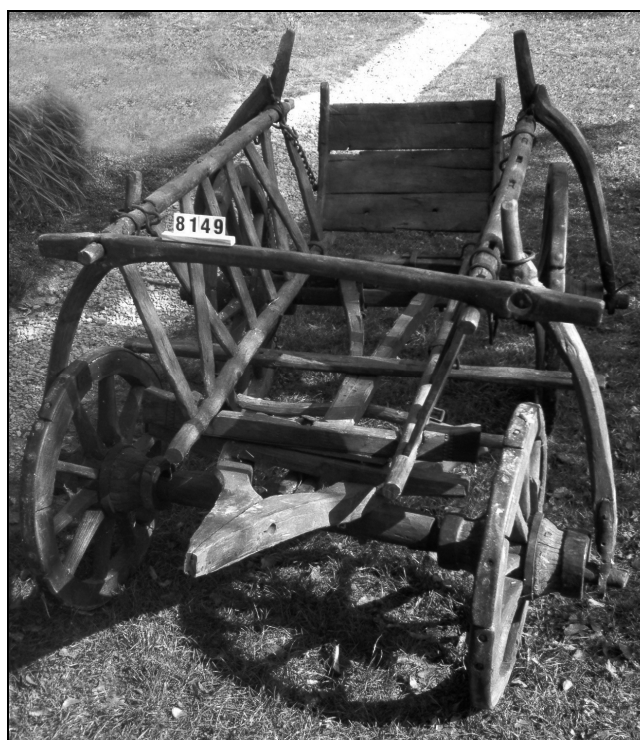
„Roate de pădure” (Baia de Fier, jud. Gorj)
Holzfuhre

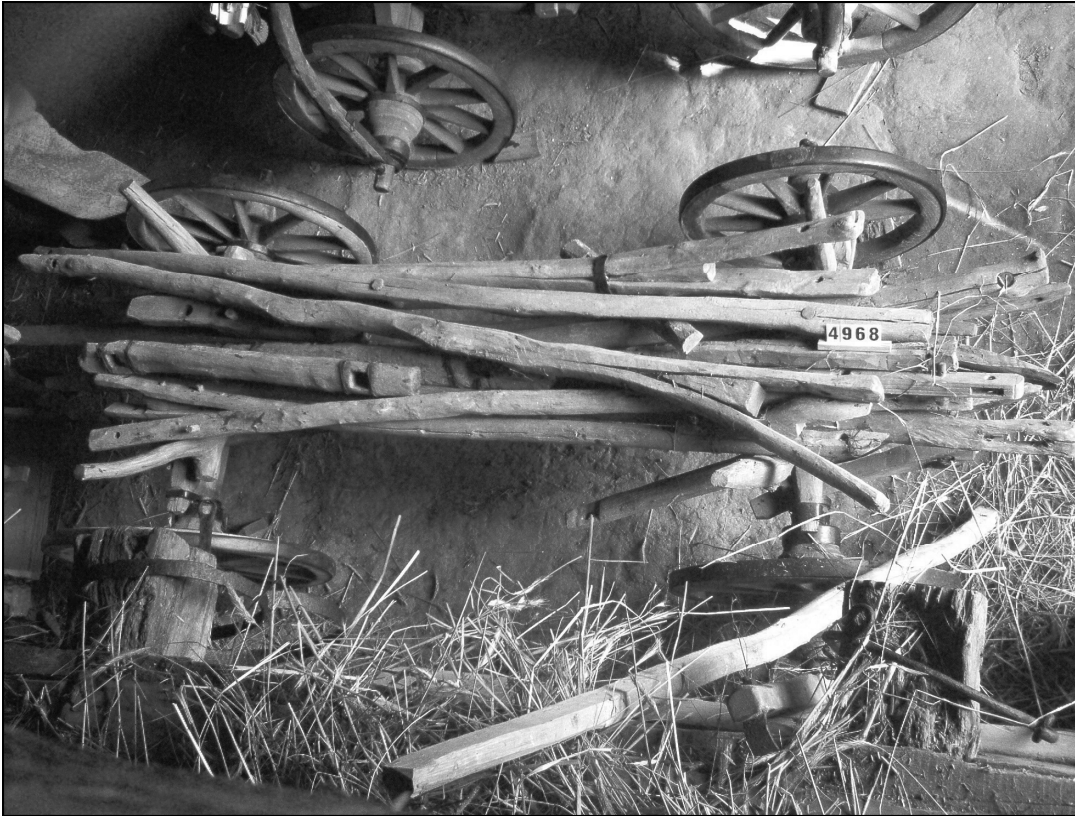
Teleagă (Viștea de Jos, jud. Brașov)
Karren

Birjă (Vicșani, jud. Suceava)
Kutsche

Car de boi (Costești, jud. Vâlcea)
Ochsenwagen

Car pentru lemne (Avram Iancu, jud. Alba)
Holzfuhre

Căruță pentru doi cai (Sibiu, jud. Sibiu)
Zwei-Pferdewagen

Car de fân cu „corcie” (Feneș, jud. Alba)
Heuwagen

Car de fân cu „corcie” (Feneș, jud. Alba)
Heuwagen

Căruță cu un cal (Sibiel, jud. Sibiu)
Ein-Pferdewagen

Căruță pictată, pentru nuntă (Luduș, jud. Sibiu)
Bemalter Hochzeitswagen

S U M A R

dr. Corneliu Bucur	<i>Complexul Național Muzeal „ASTRA” Sibiu (la împlinirea unui centenar de la fondarea „Muzeului Asociațiunii”, în anul 1905)</i>	11
dr. Virgil Ștefan Nițulescu	<i>Centenarul Muzeului „ASTRA” și salvagardarea patrimoniului cultural imaterial</i>	16
dr. Corneliu Bucur	<i>Muzeul „ASTRA” în avangarda mișcării culturale mondiale (Programul „Tezauru umane vii” - validat de UNESCO, ICOM, ICME și IOV)</i>	19
dr. Valer Pop	<i>Cuvântul de salut al colegilor de la Muzeul Județean Mureș</i>	23
dr. Ilie Moise	<i>Cercetarea etnomuzeologică sibiană în context național și european. Argument: publicațiile Muzeului „ASTRA”</i>	24

SECȚIUNEA I

ROLUL PATRIMONIULUI CULTURAL NAȚIONAL ÎN DEFINIREA IDENTITĂȚII ETNO-CULTURALE, ÎN CONTEXT EUROPEAN ȘI UNIVERSAL

dr. Corneliu Bucur	<i>Problema fundamentală a științei și etnomuzeologiei românești, în secolul al XX-lea: cunoașterea și reprezentarea identității etno-culturale</i>	29
dr. Steluța Pârâu	<i>Prezervarea patrimoniului etnografic în contextul: identitate culturală vs globalizare. Premise teoretice. Studiu de caz</i>	33
drd. Irina Oberländer Târnoveanu	<i>Identitatea culturală și patrimoniul digital: proiecte, rețele și portaluri</i>	41
drd. Corina Mihăescu	<i>Secesiune și globalizare</i>	49
dr. Ioan Augustin Goia	<i>Considerații privind evoluția amenajărilor pastorale țărănești pentru ovine în nord-vestul Transilvaniei</i>	53
dr. Ligia Fulga	<i>Cercetările etnologice în satele săsești depopulate din sud-estul Transilvaniei</i>	73
dr. Valer Pop Aurelia Diaconescu	<i>Muzeul Etnografic din Târgu Mureș în prag de aniversare</i>	76
dr. Ioan Lăcătușu	<i>Muzeele românești din județele Covasna și Harghita – continuatoare a tradițiilor astriste din zonă</i>	86
dr. Aurelia Cosma	<i>A 22-a Conferință Europeană a Asociației Muzeelor în Aer Liber. 22-28 august 2005. Finlanda.</i>	96
drd. Mirela Lebu	<i>Organizarea interiorului tradițional. Realitate etnografică sau provocare pentru vizitatorul modern. Dileme la început de secol XX.</i>	104
drd. Maria Mândroane	<i>„Țări” românești privilegiate sub dominație străină – structuri socio-economice și culturale în Valea Carașului (Banat) și Mărginimea Sibiului (Ardeal)</i>	109

Elena Găvan	<i>Semnificațiile istorice ale unui tip de cămașă femeiască din Colecția „ASTRA”</i>	116
drd. Ada Maria Popa	<i>Crochiu simbolistic și o nouă provocare etno-scenografică: labirintul din fragmente de iconostas</i>	125
drd.Simona Cursaru	<i>Formele și ornamentica ceramicii de Horezu. Între tradiție și inovație.</i>	132
Maria Borzan	<i>Pâinea – produs tradițional și un simbol al valorilor și identității unui popor la Festivalul Internațional al Pâinii de la Savigliano (Italia)</i>	138
drd. Mirela Crețu	<i>„Tezaure umane vii”. Muzeul „ASTRA” și trăirile între tradiție</i>	145
drd.Adina Vărgatu	<i>Muzeul și provocarea audiovizuală. Civilizația tradițională în documentarele de la Studioul de film ASTRA.</i>	151
Carmina Maior	<i>Evoluția seculară a unui muzeu. Arhiva științifică a Complexului Național Muzeal „ASTRA”</i>	155
drd. Veronica Mihăescu	<i>Centrul de Informare și Documentare în Etnologie „Cornel Irimie”: Trecut - prezent - viitor</i>	158
drd. Maria Bozan drd. Ciprian Petru Crișan	<i>Perspective contemporane de valorificare a patrimoniului etnologic extraeuropean. Aspecte din experiența Muzeului de Etnografie Universală „Franz Binder”</i>	162
Raluca Andrei Gabriel Bucurstan	<i>Cercetarea consumului cultural în Muzeul „ASTRA”</i>	171
Anca Gaston	<i>Relațiile publice și mass-media într-o curbă ascendentă spre un trend european</i>	177
Irina-Eliza Penciu	<i>Turismul cultural – parametru de calitate și eficiență mondială. Modelul Muzeului „ASTRA” Sibiu</i>	181

SECȚIUNEA II
MULTICULTURALITATEA
– COORDONATĂ ESENȚIALĂ A CULTURII ȘI CIVILIZAȚIEI EUROPENE

Ana Grama	<i>Români sudtransilvani în ambianța multiculturală din a doua jumătate a secolului al XIX-lea</i>	191
Daniela Bălu dr. Viorel Ciubotă	<i>Implicarea instituțiilor muzeistice în cercetarea problematicii multiculturalității</i>	219
Filofteia Pally	<i>Relațiile dintre „străinii” ungureni și moșnenii câmpulungeni în secolele XVIII-XIX, reflectate în documente</i>	224
Magdalena Andreescu Ion Blăjan	<i>Laolaltă - un proiect cultural ambițios</i>	228
Claudia Urduzia	<i>Târgul ca loc de confluență. Târgurile anuale ale Sibiului - imagine a multiculturalității transilvănene (I)</i>	233

Karla Roșca Károly Szöks Fülöp	<i>Colecția de cahle din patrimoniul Muzeului de Etnografie și Artă Populară Săsească „Emil Sigerus”. Identitate transilvăneană - identitate europeană</i>	237
drd. Aurel Dragne	<i>Icoana pe sticlă, oglindă a multiculturalității transilvane</i>	244
Cristina Ploscă	<i>Imagini ale timpului trecut: câteva mănăstiri franciscane din județul Hunedoara</i>	257
Simona Malearov	<i>Altarele poliptice din bisericile evanghelice transilvănene (secolele XV-XVI)</i>	266
dr. Lucian Emil Roșca	<i>Orientări, tendințe și perspective spre o valorizare a multiculturalismului</i>	270

SECȚIUNEA III PATRIMONIUL TEHNIC – INDICÉ ȘI MARTOR ESENȚIAL AL PROGRESULUI CULTURAL-ISTORIC

dr. Corneliu Bucur	<i>Reprezentarea „Complexelor de industrii populare” în Muzeul Civilizației Populare Tradiționale „ASTRA”</i>	275
Răzvan Ciucă Aurel Strâmbeanu	<i>Patrimoniul tehnic al Muzeului Național al Agriculturii</i>	282
drd. Valer Deleanu	<i>Colecția de mijloace de transport și reprezentarea acestora într-un pavilion specializat din Muzeul în aer liber “ASTRA”</i>	288
dr. Mircea Tăban	<i>Invenție și creativitate tehnologică în practicarea industriilor populare (județul Caraș Severin)</i>	302
Marius Gherghel	<i>Construcții pastorale din piatră din zona alpină - Vârciorova</i>	316
Remus Iancu	<i>Studiul complexelor de instalații hidraulice din localitatea Rebrîșoara, județul Bistrița-Năsăud</i>	325
drd. Ciprian Anghel Ștefan	<i>Identificarea iconografică a bisericilor de lemn din cadrul Muzeului Civilizației Populare Tradiționale „ASTRA” (Dretea-jud. Cluj și Bezded-jud. Sălaj)</i>	331
Marius Streza	<i>Piuăritul în Mărginimea Sibiului. Perspectivă evolutiv-tipologică. Reprezentare muzeală</i>	336
Mihaela Văcariu	<i>Instalațiile hidraulice ale Rășinarilor</i>	340

SECȚIUNEA IV CONSERVAREA ȘI RESTAURAREA PATRIMONIULUI CULTURAL

dr. Morgós András	<i>Conservation of Wooden Archaeological Heritage</i>	347
Maria Cristina Timar	<i>Opțiunea pentru restaurarea mobilei la Universitatea „Transilvania” din Brașov</i>	368

Mariana Prună dr. Octavia Zeleniuc dr. Livia Bucșa drd. Valeriu Olaru Ileana Chirtea	<i>Metode și produse noi pentru conservarea și restaurarea lemnului din Patrimoniul Cultural Național</i>	373
dr. Livia Bucșa drd. Valeriu Olaru	<i>Colaborarea dintre Universitatea „Lucian Blaga” și Complexul Național Muzeal „ASTRA” din Sibiu, în formarea studenților de la specializarea conservare - restaurare</i>	381
drd. Valeriu Olaru	<i>Activitatea de conservare-restaurare a patrimoniului Muzeului „ASTRA” în perioada 1905-2005 (realizarea performanțelor compatibile cu standardele europene)</i>	386
Octavian Ciocșan Florin Rogneanu Doina Bogdea Valentina Iasinschi Silviu Ciocșan	<i>Lucrări de conservare-restaurare în vederea strămutării bisericii (monument istoric din secolul al XVII-lea) din localitatea Dretea, județul Cluj</i>	396
drd. Olimpia Coman- Sipeanu	<i>Laboratorul de restaurare pictură, 1990-2005</i>	401
Marta Guttmann	<i>Centrul de pregătire al conservatorilor și restauratorilor. Programe la nivelul exigențelor europene</i>	405
Mirel Bucur	<i>Laboratorul de restaurare pictură. Realizări și perspective</i>	409
Alina Geanina Curcă	<i>Probleme specifice de restaurare a opt icoane pe sticlă din Colecția Telea</i>	416
Rodica Dinulescu Iulia Teodorescu	<i>Problematika conservării obiectelor textile cu valoare de patrimoniu expuse în locații neconvenționale</i>	420
Ileana Bondoc-Crețu Mihai Lupu	<i>A 5-a conferință biennială NATCC (North American Textile Conservation Conference), Mexic 2005</i>	424
Iov Tolomei	<i>Conservarea și expunerea monoxilei de pe râul Siret – un argument etnografic pentru activitatea vechilor „broduri” peste râuri</i>	429
dr. Octavia Zeleniuc Mariana Pruna dr. Livia Bucșa drd. Valeriu Olaru, Ileana Chirtea	<i>Interconexiuni lemn - protecție monumente istorice</i>	432

Bibliografie

Daniela Muntean	<i>Etnologia în contextul literaturii de specialitate. Repere bibliografice 2000-2005</i>	436
	<i>Date despre autori</i>	466